

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Prezes SA Andrzej Niedużak
Sędziowie:	Wiceprezes SA Jacek Gołaczyński (spr.) SSA Grażyna Matuszek
Protokolant:	Katarzyna Stalewska

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **U. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.**

przeciwko **J. Z., K. Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 24 kwietnia 2013 r. sygn. akt I C 1601/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanych na rzecz strony powodowej 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie I C 1601/12 Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko J. Z. i K. Z. o zapłatę zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 158.880 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2012 r. do dnia zapłaty, zastrzegając pozwany prawo powoływania się w toku egzekucji na ograniczenie odpowiedzialności w zakresie kwoty 153.880 zł do egzekucji z nieruchomości położonych w miejscowości S., działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...). Dalej idące powództwo oddalił i nie obciążył pozwanych kosztami procesu, a brakującymi kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa – Sąd Okręgowy we Wrocławiu.

Sąd Okręgowy uzasadnił swoje rozstrzygnięcie tym, że w zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli zarzut przedawnienia spornego roszczenia wynikającego z wierzytelności z udzielonego pozwany w 1998 r. przez (...)

S.A. w W. Oddział we W. kredytu, a zatem jako roszczenie z działalności gospodarczej Banku co do zasady ulegało przedawnieniu po trzech latach, podobnie odsetki, jako roszczenia okresowe. Sąd I Instancji stwierdził, że umowa kredytowa została wypowiedziana przez Bank w dniu 22 lutego 2002 r. i wtedy też rozpoczął bieg 3-letni termin przedawnienia. Termin ten został przerwany i rozpoczął bieg na nowo w dniu 28 marca 2003 r., kiedy to pozwani zawarli z (...) S.A. w W. Oddział we W. ugodę dotyczącą spornego długu. Następnie termin ten został przerwany w dniu 15 czerwca 2005 r., kiedy to (...) S.A. Oddział we W. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego II KM 767/05, które jednakże uległo umorzeniu w dniu 27 lutego 2008 r. Po umorzeniu powyższego postępowania egzekucyjnego, w dniu 8 sierpnia 2008 r. strona powodowa nabyła wierzytelność od Banku. Przedawnienie roszczenia rozpoczęło 3-letni bieg na nowo od momentu umorzenia postępowania egzekucyjnego Km 767/05. Każde bowiem wszczęcie egzekucji przerywa bieg przedawnienia, po każdym zaś przerwaniu biegu przedawnienie biegnie na nowo. Roszczenie można więc uznać za przedawnione, jeśli upłynęło trzy lata od uprawomocnienia się ostatniego postanowienia komornika o umorzeniu egzekucji.

Jednocześnie Sąd I Instancji ustalił, że dochodzona w rozpoznawanej sprawie wierzytelność została zabezpieczona hipotekami obciążającymi nieruchomości pozwanych, w tym: 1) hipoteką w kwocie 163.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) hipoteką w kwocie 7.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) hipoteką w kwocie 5.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...). Powyższe hipoteki zostały wpisane do w/w ksiąg wieczystych pierwotnie na rzecz Banku (...) S.A. w związku z udzielonym kredytem mieszkaniowym, co było w sprawie bezsporne. Ponadto, jak wynika z dowodów w postaci zawiadomień o wpisach do ksiąg wieczystych (k. 27-30), a także odpisu z KW (...) (k. 180-185, 243-248 w aktach egzekucyjnych KM 1388/08, tom IV) po nabyciu wierzytelności od Banku strona powodowa została ujawniona w księgach wieczystych jako wierzyciel hipoteczny i na jej rzecz dokonano następujących wpisów: 1) hipoteki w kwocie 163.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) hipoteki w kwocie 7.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) hipoteki w kwocie 5.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd I Instancji uznał, że w sprawie zastosowanie znalazł art. 77 ustawy z 6 lipca 1982 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361 ze zm.) o księgach wieczystych i hipotece, w brzmieniu obowiązującym do 20 lutego 2011 r., zgodnie z którym przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki. Z powyższych przepisów wynika, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką w zakresie należności głównej pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej. Nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości. Jeżeli zatem w sprawie dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy, zgodnie z art. 319 k.p.c., jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. Przepis ten wzmacnia pozycję prawną wierzyciela hipotecznego w stosunku do właściciela obciążonej nieruchomości. W myśl zaś powołanego art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Dalej Sąd Okręgowy uznał, że w dniu 11 maja 2010 r. na skutek zawiadomienia komornika sądowego R. C. w sprawie egzekucyjnej KM 1388/08 strona powodowa jako wierzyciel hipoteczny wniosła o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości położonych w miejscowości S., działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...). W ocenie Sądu I Instancji ten wniosek zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerwał bieg przedawnienia spornej wierzytelności, ale wyłącznie w zakresie kwoty 5.000 zł. Strona powodowa jako wierzyciel hipoteczny mogła domagać się zaspokojenia spornej wierzytelności w postępowaniu egzekucyjnym KM 1388/08 tylko w zakresie kwoty 12.000 zł (7.000 zł + 5.000 zł), przy czym w zakresie kwoty 7.000 zł egzekucja okazała się skuteczna i roszczenie w tej części uległo już zaspokojeniu, natomiast w zakresie kwoty 5.000

zł egzekucja jak dotychczas okazała się bezskuteczna i kwota ta została objęta pozwem w rozpoznawanej sprawie. Na podkreślenie zasługiwał przy tym fakt, że w ramach sądowego postępowania egzekucyjnego KM 1388/08 nie prowadzono egzekucji z nieruchomości pozwanych położonej w miejscowości S., działka nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), obciążonej na zabezpieczenie spornego roszczenia hipoteką w wysokości 163.000 zł, W ramach w/w sądowego postępowania egzekucyjnego egzekucja prowadzona była wyłącznie z trzech innych nieruchomości pozwanych, w tym dwóch nieruchomości (dz. nr 171/7 i 171/9, KW (...) i (...)) obciążonych hipotekami w wysokości 12.000 zł (7.000 zł + 5.000 zł) na rzecz strony powodowej. Nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) (działka nr (...)), nie była zaś obciążona hipoteką na rzecz strony powodowej. Jak wynikało z dowodu w postaci akt Km 1388/08 w w/w postępowaniu egzekucyjnym dotychczas doszło do licytacji nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) i w planie podziału z tego tytułu przypadło stronie powodowej 7.000 zł, przy czym analizując akta egzekucyjne i mając na uwadze treść art. 1026 § k.p.c. należało uznać, że powyższa kwota została zarachowana na poczet zaległych odsetek zabezpieczonych hipotecznie.

Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie dochodzone pozwem w łącznej kwocie 158.880 zł uległo przedawnieniu w zakresie kwoty 153.880 zł (158.880 zł – 5.000 zł), natomiast nie przedawniło się w zakresie kwoty 5.000 zł, tj. w takim zakresie w jakim mogło być i było dochodzone w postępowaniu egzekucyjnym Km 1388/08. Pozew w niniejszej sprawie o zapłatę całej należności głównej w wysokości 158.880 zł został bowiem złożony w dniu 29 maja 2012 r., a zatem po upływie ponad 3 lat od umorzenia postępowania egzekucyjnego Km 767/05, w którym było dochodzone całe roszczenie (27 lutego 2008 r.), a także po upływie ponad 3 lata od momentu złożenia wniosku do Sądu Rejonowego w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych o ujawnienie w księgach wieczystych nowego wierzyciela hipotecznego (13 listopada 2008 r.). W związku z tym Sąd uznał, że dochodzone pozwem roszczenie w zakresie kwoty 153.880 zł uległo przedawnieniu. Jednakże mając na uwadze, że dochodzona pozwem wierzytelność była zabezpieczona hipotekami obciążającymi nieruchomości położone w miejscowości S., działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...), a także na uwadze okoliczność, że strona powodowa dochodziła w niniejszym postępowaniu jedynie kwoty niespłaconego, Sąd uznał, że pomimo przedawnienia wierzytelności odnośnie kwoty 153.880 zł pozwani w tym zakresie będą w dalszym ciągu odpowiadać rzeczowo, a zatem uwzględniając powództwo w zakresie kwoty 158.880 zł (5.000 zł + 153.880 zł), należało ograniczyć, w zakresie kwoty 153.880 zł zgodnie z art. 319 k.p.c., odpowiedzialność pozwanych wyłącznie do obciążonych hipotecznie nieruchomości położonych w miejscowości S., działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...). Odnośnie dochodzonej pozwem kwoty w wysokości 5.000 zł roszczenie nie uległo przedawnieniu, a zatem w tym zakresie pozwani odpowiadać będą całym swoim majątkiem.

Z tym wyrokiem nie zgodzili się pozwani, którzy w apelacji z dnia 22 maja 2013 r. zarzucili wyrokowi:

- 1) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z materiałem dowodowym dotyczącym wezwania do zapłaty z dnia 18 grudnia 2009 r. przez przyjęcie, że powód takie wezwanie wysłał a pozwani to wezwanie otrzymali;
- 2) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że w księdze wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w (...) nie było obciążenia hipoteką kwoty 5.000 zł;
- 3) błąd pisarski dotyczący daty wniesienia zarzutów;

Mając na uwadze powyższe okoliczności pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Strona powodowa wskazała, że Sąd nie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie hipoteki ustanowionej na nieruchomości opisanej w KW nr (...), ponieważ nie została ustanowiona hipoteka umowna zwykła w kwocie 5.000 zł. Co do zarzutu pozwanych wysyłania korespondencji do pozwanych listem zwykłym, powód wskazuje, że Sąd I instancji dokonał w sposób prawidłowy ustaleń w zakresie możliwości zapoznania się przez pozwanych z ich treścią. Ponadto w związku z hipoteką ustanowioną na rzecz powoda pozwani nie

mogą się bronić tym zarzutem, ponieważ po dokonaniu zmiany wierzyciela hipotecznego na powoda Sąd zawiadomił pozwanych o ujawnionych wpisach na rzecz powoda.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i doszedł do właściwych wniosków. Ocenił bowiem, że w niniejszej sprawie powód nabył wierzytelność objętą nakazem zapłaty z dnia 26 czerwca 2012 r. wynikającą z wcześniej zawartej umowy kredytowej w 1998 r. przez (...) S.A. w W.. Roszczenie banku podlega przedawnieniu 3-letniemu, podobnie jak odsetki od udzielonego kredytu. Bank wypowiedział umowę kredytowa 22 lutego 2002 r. i wtedy rozpoczął się bieg tego 3 letniego terminu. Następnie termin ten został przerwany poprzez zawarcie pomiędzy bankiem a pozwanymi ugody dotyczącej spłaty długu w dniu 28 marca 2003 r. Do ponownego przerwania biegu terminu przedawnienia doszło w dniu 15 czerwca 2005 r., kiedy bank złożył wniosek o wszczęcie egzekucji w sprawie II km 767/05, jednak postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w dniu 27 lutego 2008 r. 8 sierpnia 2008 r. powód nabył wierzytelność od banku. Przedawnienie rozpoczęło swój ponowny bieg po umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Dochodzona jednak pozvem wierzytelność nabyta przez powoda od banku została zabezpieczona hipotecznie, 1) hipoteką w kwocie 163.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) hipoteką w kwocie 7.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...) hipoteką w kwocie 5.000 zł obciążającą nieruchomość położoną w miejscowości S., działka nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...). Powyższe hipoteki zostały wpisane do w/w ksiąg wieczystych pierwotnie na rzecz Banku (...) S.A.. Ponadto, jak wynika z dowodów w postaci zawiadomień o wpisach do ksiąg wieczystych (k. 27-30), a także odpisu z KW (...) (k. 180-185, 243-248 w aktach egzekucyjnych KM 1388/08, tom IV) po nabyciu wierzytelności od Banku strona powodowa została ujawniona w księgach wieczystych jako wierzyciel hipoteczny i na jej rzecz dokonano następujących wpisów: 1) hipoteki w kwocie 163.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) hipoteki w kwocie 7.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) hipoteki w kwocie 5.000 zł obciążającej wraz z odsetkami należącą do pozwanych nieruchomość gruntową, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Stąd też Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że w tej sprawie zastosowanie znajdzie przepis art. 77 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, w brzmieniu obowiązującym do 20 lutego 2011 r. Stanowi on bowiem, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki. Wierzyciel zabezpieczony rzeczowo, w tym przypadku hipoteką może nadal zaspokoić się z nieruchomości obciążonej hipoteką, nawet wówczas, gdy wierzytelność uległa przedawnieniu. Sąd Okręgowy prawidłowo postąpił jednak ograniczając odpowiedzialność pozwanych za dług jedynie do nieruchomości obciążonych hipoteką. Skoro zatem doszło do przedawnienia i pozwani odnieśli zarzut, to będą odpowiadali tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy, zgodnie z art. 319 k.p.c., ich odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. W myśl bowiem art. 319 k.p.c. „jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności”.

Prawidłowo także ustalił Sąd Okręgowy, że Dalej w dniu 11 maja 2010 r. na skutek zawiadomienia komornika sądowego w sprawie egzekucyjnej KM 1388/08 strona powodowa jako wierzyciel hipoteczny wniosła o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości położonych w miejscowości S., działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...). W ocenie Sądu I Instancji ten wniosek zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerwał bieg przedawnienia spornej wierzytelności, ale wyłącznie w zakresie kwoty 5.000 zł. Strona powodowa jako wierzyciel hipoteczny mogła domagać się zaspokojenia spornej wierzytelności w postępowaniu egzekucyjnym KM 1388/08 tylko w zakresie kwoty 12.000 zł (7.000 zł + 5.000 zł), przy czym w zakresie kwoty 7.000 zł egzekucja okazała się skuteczna i roszczenie w tej części uległo już zaspokojeniu, natomiast w zakresie kwoty 5.000

zł egzekucja jak dotychczas okazała się bezskuteczna i kwota ta została objęta pozwem w rozpoznawanej sprawie. Z akt komorniczych wynika jednak, że w sprawie KM 1388/08 nie prowadzono egzekucji z nieruchomości pozwanych położonej w miejscowości S., działka nr (...), dla których Sąd Rejonowy w (...) Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), obciążonej na zabezpieczenie spornego roszczenia hipoteką w wysokości 163.000 zł. W ramach tego postępowania egzekucyjnego egzekucja prowadzona była wyłącznie z trzech innych nieruchomości pozwanych, w tym dwóch nieruchomości (dz. nr 171/7 i 171/9, KW (...) i (...)) obciążonych hipotekami w wysokości 12.000 zł (7.000 zł + 5.000 zł) na rzecz strony powodowej. Nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) (działka nr (...)), nie była zaś obciążona hipoteką na rzecz strony powodowej. Jak wynikało z dowodu w postaci akt Km 1388/08 w w/w postępowaniu egzekucyjnym dotychczas doszło do licytacji nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) i w planie podziału z tego tytułu przypadło stronie powodowej 7.000 zł, przy czym analizując akta egzekucyjne i mając na uwadze treść art. 1026 § k.p.c. należało uznać, że powyższa kwota została zarachowana na poczet zaległych odsetek zabezpieczonych hipotecznie.

Sąd Apelacyjny uznał zatem, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że obecnie powód może domagać się zapłaty kwoty 153.880 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2012 r. do dnia zapłaty zabezpieczonej hipotecznie w zakresie nieruchomości objętej księgą wieczystą KW (...) i w zakresie żądania zapłaty kwoty 5.000 zł powództwo oddalił, z powodu przedawnienia tego roszczenia.

Co do zarzutu pozwanych jakoby Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął, że pozwani otrzymali wezwanie do zapłaty długu należy stwierdzić, że wezwanie to zostało wysłane przez powoda listem zwykłym, i takie wezwanie dotarło do pozwanych w taki sposób, że mogli zapoznać się z jego treścią. Niezależnie od tego należy wskazać, że o fakcie zmiany wierzyciela hipotecznego pozwani zostali powiadomieni przez Sąd Rejonowy w (...), który wysłał im zawiadomienie o ujawnieniu w księdze wieczystej nowego wpisu, w tym przypadku wierzyciela hipotecznego. W końcu należy stwierdzić, że nawet gdyby przyjąć, że powód nie wezwał skutecznie pozwanych do zapłaty przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego, to pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia. W związku z tym, nawet brak przesądowego wezwania do zapłaty nie ma wpływu na dalszy przebieg postępowania, a może jedynie rodzić skutki dla zasądzenia kosztów postępowania w sprawie.

Co do drugiego zarzutu pozwanych jakoby Sąd błędnie przyjął, że księga wieczysta nr KW (...) nie była obciążona hipoteką, to należy stwierdzić, że Sąd prawidłowo ustalił, że przedmiotowa nieruchomość nie została obciążona hipoteką umowną zwykłą na kwotę 5.000 zł, co znalazło potwierdzenie w odpisie z księgi wieczystej.

W tej sytuacji należało stwierdzić, że wszystkie zarzuty apelacyjne okazały się nieuzasadnione i dlatego apelację należało oddalić (art. 385 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania oparto na przepisie art. 98 k.p.c.

bp